

Handläggare: Bengt Malmström

Tfn: 508 14 066

Enskede-Årsta stadsdelsnämnd

"Stadens arbete med elever i behov av särskilt stöd inom grundskolan - en uppföljning av tidigare granskning" – yttrande över revisionsrapport

Förslag till beslut

Förvaltningens tjänsteutlåtande åberopas som yttrande till revisionskontoret.

Ulla Thorslund
Stadsdelsdirektör

Katharina Norström
Chef avdelningen förskola - skola

Sammanfattning

Revisionskontorets rapport "Stadens arbete med elever i behov av särskilt stöd inom grundskolan uppföljning av tidigare granskning" har överlämnats till samtliga stadsdelsnämnder för yttrande. I yttrandet ska nämnden utveckla på vilket sätt dialogen med skolenheterna genomförs.

I Enskede - Årsta stadsdelsnämnd fungerar dialogen mellan nämnden och skolenheterna bra. Arbetet har tydliggjorts genom mål i verksamhetsplanen som bland annat gäller individuella utvecklingsplaner med tydliga mål för lärande och utveckling, små särskilda undervisningsgrupper samt övergripande särskilda undervisningsgrupper i stadsdelsområdet.

För uppföljning av målen genomförs regelbundet dialogmöten mellan förvaltningsledningen och skolenheterna. Frågorna behandlas också vid rektorsmöten och vid förvaltningsledningens sammanträden.

Vid nämndens sammanträden redovisar förvaltningen regelbundet om antal placeringar i specialskolor eller i stadsdelsområdets övergripande grupper samt kostnader för dessa. För de övergripande grupperna finns det särskilt, riktade resurser avsatta. Det finns dock en svårighet med att använda nyckeltalsredovisning eftersom resurserna får effekter såväl för den enskilde eleven som för andra elever i klassen.

Under 2005 har nämnden genomfört ett särskilt möte med stadsdelsområdets rektorer där både resursfördelning, arbetssätt och måluppfyllelse diskuterades. I verksamhetsplanen för 2006 finns en plan fastställd för dialogen med skolenheterna och de fackliga organisationerna.

För att vidareutveckla arbetet med elever i behov av särskilt stöd inom grundskolan har förvaltningen bland annat använt sig av Kompetensfondens utbildningar för denna målgrupp. Genom Kompetensfonden genomför också förvaltningen ett projekt tillsammans med Farsta stadsdelsförvaltning kallat Modeller i vardagen. Projektet handlar om att ge klasslärare högre kompetens och verktyg att klara de krav på individualiserad undervisning som krävs för att elever så långt som möjligt ska kunna undervisas i klassrumssammanhang och att särlösningar för enskilda elever kan undvikas. Projektet påbörjades i augusti 2005 och kommer att avslutas i augusti 2006.

Ärendets beredning

Detta tjänstutlåtande har utarbetats inom avdelningen förskola – skola.

Bakgrund

Revisionen granskade 2003 hur staden arbetade med elever i behov av särskilt stöd inom grundskolan. En uppföljning av tidigare granskning har genomförts under 2005 och granskningen har omfattat samtliga stadsdelsnämnder. Revisionskontorets granskning har utmynnat i en rapport "Stadens arbete med elever i behov av särskilt stöd inom grundskolan uppföljning av tidigare granskning" som har överlämnats till samtliga stadsdelsnämnder för yttrande. Yttrandet ska vara revisorerna tillhanda senast 2006-05-12. I yttrandet ska nämnden utveckla på vilket sätt dialogen med skolenheterna genomförs.

Rapporten i sammanfattning och förvaltningens synpunkter

I enlighet med revisionsplanen för år 2005/2006 har revisionskontoret följt upp tidigare granskning av hur staden arbetar med elever i behov av sär-

skilt stöd inom grundskolan Revisionsrapport ”Elever i behov av särskilt stöd inom grundskolan” nr 2003:5.

Uppföljningen omfattar en granskning av samtliga stadsdelsnämnder. Som metod för uppföljningen har en enkät använts vilken har besvarats av samtliga stadsdelsnämnder. Vidare har intervjuer genomförts med bland annat barn och ungdomschefer, rektorer och övrig skolledning från fyra stadsdelar.

Den tidigare rapporten visade bland annat att det var tveksamt om staden hade tillräcklig kontroll över att dessa elever gavs tillräckliga förutsättningar för en likvärdig utbildning. Och att stadsdelsnämnderna behövde utveckla dialogen med berörda elever och föräldrar. Det fanns också brister i stadens ekonomiska redovisning av verksamheten och uppdraget med att utveckla nyckeltal inom verksamheten måste intensifieras.

Resursfördelning

I den tidigare granskningen konstaterade revisorerna att kommunfullmäktige beslutat om att genomföra en översyn av tidigare resursfördelningsmodell. Revisorernas uppfattning var att uppdraget var angeläget eftersom stadens styrning och kontroll förutsätter kunskap om det behov som föreligger och de åtgärder som behöver vidtas. Kommunfullmäktiges uppdrag att genomföra en översyn av resursfördelningssystemet och föreslå lämpliga förändringar för förskola och grundskola är uppfyllt.

Förvaltningens kommentar

Förvaltningen är positiv till genomförda förändringar. Den nya resursfördelningsmodellen bör därigenom ha förbättrat stadens möjligheter till styrning och kontroll.

Nyckeltalsredovisning

Tidigare granskning visade bland annat på att staden saknade en övergripande ekonomisk redovisning av kostnader för barn i behov av särskilt stöd, bland annat beroende på att stadsdelsförvaltningarna skapat egna lösningar i sina redovisningssystem. Det försvårade arbetet med uppföljning på stadsövergripande nivå.

Kommunfullmäktiges beslut, år 2004, om att inte styra stadsdelsnämnderna genom krav på särredovisning och ekonomisk uppföljning för verksamheten innebär att staden kan mista väsentlig information om omfattningen av de ekonomiska resurser som fördelas till elever i behov av särskilt stöd. Staden har inte heller någon samlad bild av kostnadsutvecklingen för denna verksamhet. Därmed går staden minste om ett viktigt underlag för uppföljning och analyser av verksamheten.

Förvaltningens kommentar

Förvaltningen delar revisorernas uppfattning att det är en brist att inte kunna få en samlad bild av kostnadsutvecklingen. Det finns dock en svårighet att använda nyckeltal i redovisningen för barn i behov av särskilt stöd. Den resurs som tilldelats en speciell elev bidrar även i verksamheten för den övriga klassen.

Kompetensfondens utbildningsaktiviteter

Revisionskontoret tillmäter Kompetensfondens utbildningsaktiviteter stor betydelse för att öka samverkan såväl mellan Stockholms stad och landstinget som mellan stadsdelsnämndernas olika verksamhetsområden. Revisionskontoret rekommenderar stadsdelsnämnderna att upprätta handlingsplaner eller liknande för att på så vis redovisa på vilket sätt detta arbete ska genomföras och följas upp.

Förvaltningens kommentar

Förvaltningen delar revisorernas uppfattning att det är positivt med de utbildningsmöjligheter som tillkommit genom Kompetensfonden och anser att samverkansarbetet ska redovisas. Förvaltningen anser att detta arbete lämpligen kan redovisas i verksamhetsplaner och verksamhetsberättelser.

Hur arbetar stadsdelsnämnderna med elever i behov av särskilt stöd

I nämndernas yttranden över tidigare revisionsrapport framgår bland annat att förvaltningarna behövde finna former och modeller för uppföljning och rapportering till nämnderna av hur stödet till elever i behov av särskilt stöd hade använts och vilka resultat som uppnått. Stadsövergripande nyckeltal lyftes fram som förslag på en sådan modell.

De intervjuer som genomförts i denna uppföljning stämmer väl överens med enkätsvaren och rektorerna lyfter särskilt fram att skolenheterna har utvecklat och förbättrat arbetet med att upprätta individuella åtgärdsprogram i samråd med specialpedagog, lärare, elev och föräldrar. Formerna för uppföljning av åtgärdsprogrammen har också utvecklats.

Flera stadsdelsnämnder saknar fortfarande en nära dialog med skolenheterna om bland annat arbetssätt och metoder för verksamheten med elever i behov av särskilt stöd. Dessa stadsdelsnämnder rekommenderas att intensifiera arbetet med att finna former för en sådan dialog.

Det är angeläget att överenskommelsen mellan staden och landstinget (BUS-policyn), om att samordna insatserna, efterföljs och att stadsdelsnämnderna initierar kontakter som snarast ger förutsättningar för en faktisk samverkan.

Stadsdelsnämnderna tillämpar fortfarande olika modeller för resursfördelning till skolenheterna. Flertalet nämnder anser att de har möjligheter att följa upp hur de ekonomiska resurserna används. Några undantag finns och dessa nämnder rekommenderas att ta fram ett tillfredställande uppföljningssystem.

Förvaltningens kommentar

Arbetet med att upprätta åtgärdsprogram och uppföljning av dessa har förbättrats. Samverkan i enlighet med BUS-policyn har utvecklats och antal möten och arbetssätt har redovisats i verksamhetsberättelsen.

Dialogen mellan nämnden och skolenheterna fungerar bra. Arbetet har tydliggjorts genom mål i verksamhetsplanen som bland annat gäller individuella utvecklingsplaner med tydliga mål för lärande och utveckling, små särskilda undervisningsgrupper samt övergripande särskilda undervisningsgrupper i stadsdelsområdet.

För uppföljning av målen genomförs regelbundet dialogmöten mellan förvaltningsledningen och skolenheterna. Frågorna behandlas också vid rektorsmöten och vid förvaltningsledningens sammanträden.

Under 2005 har nämnden genomfört ett särskilt möte med stadsdelsområdets rektorer där både resursfördelning, arbetssätt och måluppfyllelse diskuterades. I verksamhetsplanen för 2006 finns en plan fastställd för dialog med skolenheterna. Nämnden för även regelbundna samtal med de fackliga organisationerna. Vid nämndens sammanträden redovisar förvaltningen regelbundet om antal placeringar i specialskolor eller i stadsdelsområdets övergripande grupper samt kostnader för dessa. För de övergripande grupperna finns det särskilt, riktade resurser avsatta.

För att vidareutveckla arbetet med elever i behov av särskilt stöd inom grundskolan har förvaltningen bland annat använt sig av Kompetensfondens utbildningar för denna målgrupp. Genom Kompetensfonden genomför också förvaltningen ett projekt tillsammans med Farsta stadsdelsförvaltning kallat Modeller i vardagen. Projektet handlar om att ge klasslärare högre kompetens och verktyg att klara de krav på individualiserad undervisning som krävs för att elever så långt som möjligt ska kunna undervisas i klassrumssammanhang och att särlösningar för enskilda elever kan undvikas. Projektet påbörjades i augusti 2005 och kommer att avslutas i augusti 2006.

Bilaga

Revisionsrapporten.